

INHOUDSOPGAVE:

1.	Inleiding.....	1
1.1.	Aanleiding.....	1
1.2.	Wettelijke kaders.....	1
1.3.	Bevoegdheden.....	2
1.4.	Wettelijke procedure en betrokkenen.....	3
1.5.	De procedure in de praktijk.....	4
1.6.	Wettelijke termijnen.....	5
2.	Uitgangspunten.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.1.	“Oude” ontheffingsgronden.....	6
2.2.	Gebiedsgerichte ontheffingsgronden.....	6
2.3.	Geluidgevoelige bestemmingen en geluidgevoelige ruimten.....	7
2.4.	30-kilometer wegen.....	8
2.5.	Cumulatie van geluid.....	8
2.6.	Bron / overdracht / ontvanger.....	9
2.7.	Geluid en gezondheid in relatie tot de onderzoeksplicht.....	10
2.8.	Uitgangspunt met betrekking tot dove gevels en vliesgevels.....	12
2.9.	Compensatie / geluidluwe zijde.....	12

BIJLAGEN:

- Bijlage 1: Referenties
- Bijlage 2: Verklarende woordenlijst en gebruikte definities
- Bijlage 3: Wettelijke kaders
- Bijlage 4: Overzicht voorkeursgrenswaarden en maximale ontheffingswaarden
- Bijlage 5: Procedureschema en betrokkenen
- Bijlage 6: Beslisboom geluid + toelichting
- Bijlage 7: Eisen akoestisch onderzoek (incl. cumulatie)
- Bijlage 8: Aanvraagformulier
- Bijlage 9: Collegebesluit / Beschikking (standaardtekst)
- Bijlage 10: Publicatie (standaardtekst)
- Bijlage 11: Beroepsprocedure (standaardtekst)
- Bijlage 12: Kadastrale registratie
- Bijlage 13: Afwegingskader bij 30-kmwegen
- Bijlage 14: Stedenbouwkundige / landschappelijke / verkeersaspecten
- Bijlage 15: Financiële onderbouwing
- Bijlage 16: Onderzoeksplicht

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Per 1 januari 2007 is de Wet geluidhinder (Wgh) gewijzigd. Onder meer is de bevoegdheid tot het toestaan van een hogere geluidbelasting (hogere grenswaarde) op geluidgevoelige bestemmingen bij het college van burgemeester en wethouders neergelegd. Om verzoeken tot het vaststellen van een hogere grenswaarde te kunnen beoordelen dient een beleidskader te worden opgesteld. Vanaf medio mei is een overgangsbeleid ter beoordeling van verzoeken hogere grenswaarde vastgesteld. De MRA is door de gemeente gevraagd om een definitief beleidskader en een procedure op te stellen. Tevens wordt in deze beleidsnotitie een voorstel gedaan over de uitvoering (samenwerking gemeente / MRA).

Deze notitie zorgt voor een consistent beleid en sluit zoveel mogelijk aan bij het, op grond van de oude Wgh, geldende beleid, omdat dat in de meeste gevallen goed bleek te voldoen. Als de gemeente in een later stadium gebiedsgericht geluidbeleid wil vaststellen, kan deze beleidsnotitie daarin worden opgenomen, eventueel worden aangepast en meer gebiedsgericht worden geformuleerd. Om dit beleid leesbaar te houden zijn technische uitwerkingen zoveel mogelijk in de bijlagen opgenomen.

1.2. Wettelijke kaders

In deze paragraaf wordt een korte samenvatting gegeven van de wettelijke kaders. De uitgebreidere informatie is bijgevoegd als bijlage 3.

Wet ruimtelijke ordening¹ (Wro) en Besluit ruimtelijke ordening² (Bro):

Volgens artikel 3.1 Wro dient de overheid zorg te dragen voor een goede ruimtelijke ordening. Bij het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan of wijziging van een bestaand bestemmingsplan (inclusief projectbesluit of ontheffing) moet daarom worden onderbouwd dat het bestemmen van een functie (activiteit) op een bepaalde plek mogelijk is binnen de voorkeursgrenswaarden van de Wet geluidhinder. In de meeste gevallen is voor de ruimtelijke onderbouwing een akoestisch onderzoek nodig. Als uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van geluidgevoelige bestemmingen wordt overschreden, dient een hogere grenswaarde te worden aangevraagd.

Artikel 3.3.1 Bro bevat de eisen die met het oog op de uitvoering van de Wet geluidhinder aan een bestemmingsplan moeten worden gesteld. In het bestemmingsplan moeten de ligging en de afmetingen van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen, die gelegen zijn binnen de zone van een weg, spoorweg of industrieterrein, worden aangegeven. Dan kan worden bepaald of en voor welke woningen hogere waarden moeten worden aangevraagd. Tevens moet de hoogst toelaatbare geluidbelasting worden aangegeven. Bij een uitwerking of wijziging van het bestemmingsplan kan worden volstaan met het aangeven van de voor woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen hoogst toelaatbare geluidbelasting die bij de uitwerking of wijziging in acht genomen moet worden.

Wet geluidhinder (Wgh):

De procedure hogere grenswaarde is vastgelegd in de Wet geluidhinder en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten. Het nieuwe Besluit geluidhinder vervangt de oude besluiten geluidhinder industrielawaai, wegverkeerslawaai en railverkeerslawaai. De procedure voor het vaststellen van een hogere grenswaarde wordt apart gevoerd. Het ontwerpbesluit moet gelijktijdig met het ontwerpbesluit tot vaststelling of herziening van een bestemmingsplan c.q. de vaststelling van een projectbesluit³ of

¹ Wet van 20 oktober 2006, houdende nieuwe regels omtrent de ruimtelijke ordening (Wet ruimtelijke ordening)

² Besluit van 21 april 2008 tot uitvoering van de Wet ruimtelijke ordening (Besluit ruimtelijke ordening)

³ Het projectbesluit is de opvolger van de buitenplanse vrijstelling, Het is een (delegeerbare) bevoegdheid van de gemeenteraad.

verlening van een ontheffing⁴ ter inzage worden gelegd. Voor de reconstructie van bestaande wegen en bestaande spoorwegen kan in sommige situaties ook een procedure hogere grenswaarde noodzakelijk zijn, zonder dat sprake is van een wijziging van het bestemmingsplan.

In het nieuwe Besluit geluidhinder zijn geen ontheffingscriteria opgenomen voor de hogere grenswaarden. Het vaststellen van hogere grenswaarden dient echter nog steeds goed gemotiveerd te worden. Voor elke geluidbron geldt een voorkeursgrenswaarde (ondergrens) en een maximaal toelaatbare geluidgrenswaarde na ontheffing (hogere grenswaarde / bovengrens). Daarbij is ook nog een differentiatie mogelijk naar het type geluidgevoelige bestemming (woningen, scholen, ziekenhuizen). Een overzicht van de voorkeursgrenswaarden en de maximale ontheffingswaarden is opgenomen in bijlage 4.

Bouwbesluit:

Het vaststellen van een hogere grenswaarde is alleen mogelijk als wordt voldaan aan het Bouwbesluit. Volgens het Bouwbesluit dient een minimum geluidniveau in woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen altijd gegarandeerd te zijn. De hoogst toelaatbare binnenniveaus kunnen verschillen naar het type geluidbron en naar bestaande of nieuwe situatie. Bij nieuwbouw moet voldaan worden een binnenniveau van 33 dB L_{den} (weg- en railverkeer) of 35 dB(A) etmaalwaarde (industrielawaai). Bouwakoestisch onderzoek dient aan te tonen dat het wettelijk toelaatbare binnenniveau niet wordt overschreden. Zonodig moeten aanvullende geluidwerende voorzieningen worden getroffen.

NB. Dit is ook geregeld in de artikelen 111 tot en met 114a van de Wet geluidhinder. In ruimten van gezondheidsgebouwen is het vaak 28 dB.

1.3. Bevoegdheden

Gemeente:

In het geval de hogere waarde wordt aangevraagd in verband met de aanleg c.q. reconstructie van een lokale weg of de aanleg van een niet-regionaal gezoneerd industrieterrein, is het college van B&W bevoegd gezag. Ook in situaties waarin in het kader van een 'vrijstellingsprocedure' (projectbesluit of ontheffing) woningen worden gebouwd binnen een zone van een (spoor)weg of industrieterrein, is het college van B&W in alle gevallen bevoegd gezag. Dus ook wanneer het zones betreft van hoofd(spoor)wegen en industrieterreinen van regionaal belang.

De gemeente kan in bepaalde situaties aanvrager (bijvoorbeeld als wegbeheerder) zijn van een hogere waarde én bevoegd gezag. In dat geval kan het college van B&W een hogere grenswaarde ambtshalve vaststellen⁵. De nieuwe Wet geluidhinder geeft geen duidelijkheid hoe de gemeente daarbij dient te handelen.

Gedeputeerde Staten:

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd een hogere grenswaarde vast te stellen, indien deze betrekking heeft op de aanleg of de wijziging van een geluidszone van een regionaal industrieterrein, zoals aangewezen in de provinciale milieuverordening, de aanleg of wijziging van een hoofdspoorweg (buiten de invloedssfeer van de Tracéwet) en de aanleg of reconstructie van een weg in beheer bij de provincie of het Rijk.

⁴ Binnenplanse ontheffing (voorheen artikel 15 WRO) of ontheffing voor kleinere gevallen ('kruimelgevallen'; voorheen vrijstelling ex artikel 19 lid 3 WRO)

⁵ Juridische term voor het verlenen van vrijstelling door het college van B&W op eigen initiatief.

Minister:

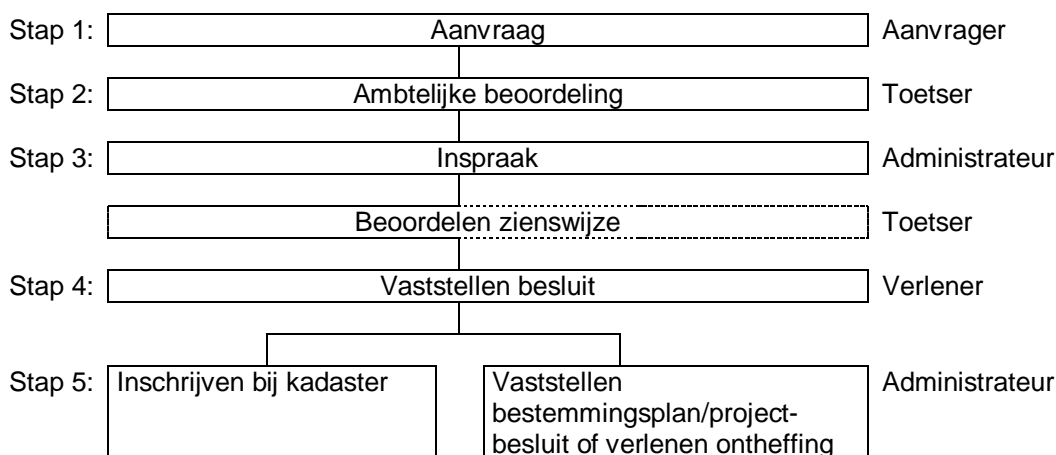
De Minister is bevoegd tot het vaststellen van een hogere waarde in het geval van gekoppelde sanering en reconstructie van een weg of bij een wijziging van een spoorweg. Bij de wijziging van een spoorweg is de Minister zelfs bevoegd tot het vaststellen van een hogere waarde voor alle woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen langs het betreffende baanvak, ook als het geen saneringssituaties betreft. Ook voor projecten die vallen binnen het regime van de Tracéwet is de Minister het bevoegd gezag voor vaststelling van de hogere grenswaarde.

1.4. Wettelijke procedure en betrokkenen

In artikel 110c van de Wet geluidhinder is bepaald, dat bij het vaststellen van een hogere grenswaarde de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) opgenomen procedure moet worden gevolgd. Hierin is opgenomen welke stappen moeten worden genomen en welke wettelijke termijnen in acht moeten worden genomen nadat de aanvraag is ontvangen. De procedure voor het verzoek om een hogere waarde is voor industrie-, weg- en spoorweglawaaai nagenoeg dezelfde. Wanneer het besluit voor een hogere waarde verband houdt met de vaststelling van het bestemmingsplan of projectbesluit of verlening van een ontheffing, mag de vaststelling van de hogere waarden niet later worden gedaan dan de vaststelling van het bestemmingsplan of projectbesluit of verlening van de ontheffing.

In bijgevoegd procedureschema worden vier verschillende rollen omschreven, namelijk a) de aanvrager, b) de toetser, c) de administrateur en d) de verlener. Een uitgebreider procedureschema is bijgevoegd als bijlage 5. Hieronder wordt kort ingegaan op de invulling van de verschillende rollen:

- a) De aanvrager is de initiatiefnemer en zal meestal een externe partij zijn. Het kan echter voorkomen dat de gemeente zelf het initiatief neemt (bv. bij een wegreconstructie). De afdeling en de geluidadviseur die een aanvraag vanuit de gemeente voorbereiden, kunnen alleen de rol van aanvrager vervullen.
- b) De ambtelijke beoordeling van het verzoek vindt plaats door de toetser. Wanneer de geluidadviseur betrokken is bij de aanvraag, zal een andere geluiddeskundige op moeten treden als toetser. Dit om de onafhankelijkheid van de toetser te waarborgen. Na de beoordeling door de toetser wordt de aanvraag verder administratief afgehandeld, tenzij er zienswijzen worden ingediend. Indien er zienswijzen worden ingediend, zal dezelfde toetser de zienswijzen beoordelen.
- c) De administrateur zorgt er voor dat de zowel de interne als de externe procedures volgens de (wettelijke) termijnen verlopen.
- d) Het vaststellen / verlenen van de hogere grenswaarde is de bevoegdheid van de het college van B&W. Het college is dus de verlener.

1.5. De procedure in de praktijk

Het schema met de procedure tot het vast stellen van een hogere grenswaarde is bijgevoegd als bijlage 5. Hieronder wordt in het kort toegelicht welke stappen doorlopen moeten worden en hoe de invulling in de praktijk wordt voorgesteld.

Stap 1: Aanvraag

Tijdens het eerste overleg tussen de initiatiefnemer en de gemeente (eventueel in overleg met een geluidadviseur van de MRA) moet er gesignaleerd worden of een akoestisch onderzoek noodzakelijk is. Gebleken is dat het voor de meeste bouw- & woningtoezichtambtenaren lastig is te bepalen wanneer bij een bouwaanvraag een akoestisch onderzoek moet worden verlangd. Om deze keuze eenvoudiger te maken is door de MRA eerder al een beslisboom opgesteld. Een aangepaste beslisboom is bijgevoegd als bijlage 6. Aan de hand van deze beslisboom kan worden bepaald of de Wgh van toepassing is en of het wenselijk is dat de benodigde bouwakoestische voorzieningen middels een akoestisch onderzoek worden bepaald.

Vervolgens dient de aanvrager er voor te zorgen dat een akoestisch onderzoek wordt uitgevoerd. De eisen, die gesteld worden aan een akoestisch onderzoek staan vermeld in bijlage 7. Wanneer uit het akoestisch onderzoek blijkt dat de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, dient er een verzoek hogere grenswaarde te worden aangevraagd. Hiervoor is een standaardformulier ontwikkeld (zie bijlage 8).

Stap 2: Ambtelijke beoordeling

Wanneer een verzoek hogere grenswaarde wordt ingediend zal een geluidadviseur van de MRA de aanvraag beoordelen. Indien nodig wordt door de toetser⁶ aanvullende informatie ingewonnen bij de aanvrager. Wanneer de aanvraag compleet is, wordt het verzoek getoetst aan het vastgestelde beleid (zie hoofdstuk 2 Beleidsuitgangspunten). Vervolgens wordt een ontwerpcollegebesluit opgesteld met de motivering om wel of niet mee te werken aan het verzoek. Een standaardcollegebesluit (beschikking) is bijgevoegd als bijlage 9.

Stap 3: Inspraak

Om eenieder de gelegenheid te geven zijn of haar zienswijze kenbaar te maken, wordt het ontwerpcollegebesluit (de ontwerpbeschikking) ter inzage gelegd. Een standaardpublicatie is bijgevoegd als bijlage 10. Het ontwerpcollegebesluit wordt gelijktijdig met het bestemmingsplan, de wijziging of de ontheffing daarvan ter inzage gelegd. De terinzagelegging vindt plaats door de gemeente in de regel overeenkomstig afdeling 3.4 van de Awb. Wanneer er zienswijzen worden ingebracht, zal de geluidadviseur van de MRA de zienswijzen beoordelen en een advies voor het college opstellen.

Stap 4: Vaststellen besluit

De administratieve afhandeling om te komen tot een B&W-besluit (beschikking) en het verzenden van de beschikking naar de belanghebbenden (aanvrager + degene die zienswijzen hebben ingebracht) wordt uitgevoerd door een administrateur van de gemeente. Wanneer tijdens de inspraak bedenkingen zijn ingebracht, kan een belanghebbende beroep instellen tegen de beschikking. Bij het verzenden van de beschikking naar de belanghebbenden wordt de standaardtekst met betrekking tot de beroepsprocedure toegevoegd (zie bijlage 11).

Stap 5: a) Inschrijven bij kadaster en b) Vaststellen bestemmingsplan / projectbesluit / ontheffing

- a) Na het vaststellen van de hogere grenswaarde door het college van B&W zorgt de gemeente voor de wettelijke verplichting om het besluit in te schrijven bij het kadaster (zie voor meer informatie bijlage 12). Binnen de gemeentelijke organisatie moet een procedure en planning vastgesteld worden zodat duidelijk is wie op welk moment de aanbieding aan het kadaster zal verzorgen.
- b) Na het vaststellen van de hogere grenswaarde door het college van B&W zal (indien van toepassing) door de gemeente het onderhavige bestemmingsplan, projectbesluit of verleende ontheffing ter goedkeuring aan de raad worden aangeboden.

⁶ Keuze maken: via de gemeente of mandateren aan de MRA.

1.6. Wettelijke termijnen

Zoals reeds vermeld onder stap 3 moet in de regel bij het vaststellen van een hogere grenswaarde afdeling 3.4 van de Awb worden gevolgd. In de Awb is opgenomen welke wettelijke termijnen in acht moeten worden genomen. In deze paragraaf worden de wettelijke termijnen weergegeven vanaf het moment dat de ontwerpbeschikking ter inzage wordt gelegd.

Actie	Termijn	Grondslag
Ontwerpbeschikking ter inzage leggen	<u>6 weken:</u>	Art. 3.11 lid 1 Awb
B&W nemen een besluit	<u>4 weken na einde inspraaktermijn:</u> wanneer geen zienswijze zijn ingebracht	Art. 3.18 lid 4 Awb
	<u>binnen 6 maanden na ontvangst verzoek:</u> tenzij aanvullende informatie is gevraagd (opschorten termijn!)	Art. 3.18 lid 1 en 2 Awb
Beroep bij RvS	<u>binnen 6 weken na verzending heroverweging</u>	Art. 6.7 Awb

Het college van B&W dient binnen 6 maanden na de ontvangst van het verzoek een besluit te nemen. De termijn van de inspraakprocedure bedraagt maximaal 10 weken als er geen zienswijzen zijn ingebracht. Als er wel zienswijzen zijn ingebracht moet toch rekening worden gehouden met 4 tot 6 weken (redelijke termijn) voor het verwerken van de inspraakreacties. Daarmee bedraagt de inspraaktermijn circa 4 maanden. Voor de beoordeling van het verzoek heeft de gemeente derhalve circa 2 maanden de tijd.

De procedure voor het verzoek om een hogere grenswaarde is voor industrielawaai, weg- en railverkeerslawaai nagenoeg gelijk. Meestal zal een dergelijke procedure gekoppeld zijn aan de vaststelling van een bestemmingsplan of projectbesluit of ontheffingverlening.

Bij het ambthalf vaststellen van een hogere waarde (omschreven in paragraaf 1.3) staat niet vast wanneer de procedure start. Er is immers geen formele aanvraag. In deze situatie gelden slechts de wettelijke termijnen voor de inspraakprocedure. De gemeente is zelf belanghebbende bij het tijdig nemen van het besluit met het oog op de vaststelling van het bestemmingsplan.

2. Beleidsuitgangspunten

In de wet zijn voorkeursgrenswaarden (de ondergrens) en maximaal toelaatbare geluidgrenswaarden (de bovengrens) vastgelegd. Er moet in principe altijd naar worden gestreefd om te voldoen aan de voorkeursgrenswaarden. Onder voorwaarden mag van de voorkeursgrenswaarde worden afgeweken tot de maximaal toelaatbare geluidgrenswaarden. Een overzicht van de voorkeursgrenswaarden en maximaal toelaatbare geluidgrenswaarden per geluidgevoelig object en geluidbron is opgenomen in bijlage 4.

Het besluit om een hoger geluidniveau dan de voorkeursgrenswaarde vast te stellen moet goed onderbouwd worden. In de oude Besluiten geluidhinder waren criteria opgenomen waaraan een verzoek om hogere grenswaarde werd getoetst. Deze criteria zijn in het nieuwe Besluit geluidhinder komen te vervallen. De gemeente kan zelf bepalen of een hogere grenswaarde alleen in uitzonderlijke gevallen of altijd verleend wordt. Het verlenen van een hogere grenswaarde moet (middels ontheffingsgronden) wel goed gemotiveerd worden. De ontheffingsgronden en beleidsuitgangspunten, die de gemeente gaat hanteren bij het vaststellen van een hogere grenswaarde, staan verwoord in dit hoofdstuk.

2.1. “Oude” ontheffingsgronden

In de oude Besluiten geluidhinder was geregeld dat er alleen ontheffing verleend kon worden als één van onderstaande ontheffingsgronden golden:

- in de omgeving van een station of halte gesitueerd worden;
- verspreid gesitueerd worden buiten de bebouwde kom;
- ter plaatse noodzakelijk zijn om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid;
- ter plaatse gesitueerd worden ter vervanging van bestaande bebouwing;
- in een stad of dorpsvernieuwingsplan worden opgenomen;
- door de gekozen situering of bouwvorm een doelmatige akoestische afschermdende functie gaan vervullen voor andere woningen - in aantal tenminste de helft van het aantal woningen waaraan de afschermdende functie wordt toegekend - of voor andere geluidsgevoelige gebouwen of terreinen;
- door de gekozen situering een open plaats tussen aanwezige bebouwing opvullen.

Deze ontheffingsgronden zullen meegewogen worden bij het vaststellen van een verzoek hogere grenswaarde, maar zullen niet meer doorslaggevend zijn.

Beleidsuitgangspunt:

De ontheffingsgronden uit de oude besluiten worden meegewogen bij het vaststellen van een verzoek hogere grenswaarde, maar zijn niet doorslaggevend.

2.2. Gebiedsgerichte ontheffingsgronden

Lokaal maatwerk is mogelijk als de gemeente een geluidsniveaukaart opstelt (met alle verschillende geluidbronnen) in combinatie met gebiedsgerichte ontheffingsgronden. De gemeente kan dan aangeven voor welke gebieden zij een ‘stand still’ beleid voorstaat en dus überhaupt geen hogere grenswaarde verzoeken in behandeling neemt of bijvoorbeeld minder dan de maximale ontheffing wil toestaan (bv. in het buitengebied). Aangezien de gemeente niet beschikt over een geluidsniveaukaart wordt (vooralsnog) gekozen voor algemene ontheffingsgronden en geen gebiedsspecifieke ontheffingsgronden.

Beleidsuitgangspunt:

De gemeente stelt algemene ontheffingsgronden op en geen gebiedsspecifieke ontheffingsgronden.

2.3. Geluidgevoelige bestemmingen en geluidgevoelige ruimten

De Wet geluidhinder en het bijbehorende Besluit geluidhinder is alleen van toepassing op de geluidgevoelige bestemmingen en ruimten genoemd in de wet en het besluit.

De geluidgevoelige bestemmingen op basis van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn:

- woningen,
- onderwijsgebouwen (exclusief de gymzaal),
- ziekenhuizen en verpleeghuizen,
- verzorgingstehuizen,
- psychiatrische inrichtingen,
- medisch centra,
- poliklinieken,
- medische kleuterdagverblijven,
- woonwagendstandplaatsen en
- terreinen die behoren bij gezondheidszorggebouwen (niet zijnde algemene, categorale en academische ziekenhuizen, alsmede verpleeghuizen) voor zover deze bestemd zijn of worden gebruikt voor de in die gebouwen verleende zorg.

Onder woningen wordt op basis van jurisprudentie alles verstaan dat bedoeld is voor permanente bewoning. Dus ook woonboten en vakantiehuisjes indien hier permanent in gewoond wordt, ook indien dit op basis van het bestemmingsplan niet is toegestaan.

Naast de objecten die door de Wet geluidhinder worden beschermd, kan de gemeente ook andere geluidgevoelige bestemmingen als geluidgevoelig object aanmerken en als zodanig beschouwen. Hierbij valt te denken aan asielzoekercentra, kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, recreatieparken, campings, hotels, parken etc.

De voordelen van meer geluidgevoelige bestemmingen aanwijzen zijn:

- dat meer personen worden beschermd tegen geluid (bv. asielzoekers);
- dat binnen de functie maatschappelijke doeleinden geen onderscheid wordt gemaakt tussen bijvoorbeeld scholen (wel geluidgevoelig) en kinderdagverblijven (niet geluidgevoelig).

De nadelen van meer geluidgevoelige bestemmingen aanwijzen zijn:

- dat de gemeente zelf objectieve criteria (bv. wel/niet vrijwillig kunnen verblijven) moet vaststellen om te kunnen bepalen welke functies nog meer geluidgevoelig zijn;
- dat de geluidgevoelige bestemmingen binnen de gemeente niet hetzelfde zijn als die in de buurgemeenten.

Binnen de geluidgevoelige bestemmingen kunnen zich verschillende geluidgevoelige ruimten bevinden. De geluidgevoelige ruimten op basis van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder zijn:

- ruimten binnen een woning voor zover deze gebruikt worden als slaap-, woon- of eetkamer of voor een zodanig gebruik bestemd zijn, alsmede keukens met een oppervlakte van ten minste 11 m²;
- leslokalen, theorielokalen en theorievaklokalen van onderwijsgebouwen;
- onderzoeks- en behandelingsruimten, recreatie- en conversatieruimten alsmede ruimten voor patiëntenhuisvesting van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
- onderzoeks-, behandelings-, recreatie- en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruijten van gezondheidszorggebouwen als bedoeld in artikel 1.2 van het Besluit geluidhinder.

NB. Op bouwtekeningen staan regelmatig onbenoemde ruimten. In twijfelgevallen (bv. oppervlakte 10 m² of meer en daglichttoetreding) wordt contact opgenomen met de initiatiefnemer om de onbenoemde ruimtes te benoemen.

Beleidsuitgangspunt:

Bestemmingen en ruimten zijn geluidgevoelig wanneer deze op grond van de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder aangemerkt worden als geluidgevoelig. Bij twijfel wordt contact opgenomen met de initiatiefnemer om de onbenoemde ruimtes te benoemen.

De gemeente wijst kinderdagverblijven aan als geluidgevoelige bestemmingen om de gebruikers van deze bestemmingen te beschermen tegen een te hoog geluidniveau en om een goed leefklimaat te garanderen.

2.4. 30-kmwegen

Gelijk aan de oude Wet geluidhinder worden in de nieuwe wet de 30-kmwegen uitgezonderd van de verplichting om akoestisch onderzoek te doen. Om deze wegen ligt geen akoestische zone. Bij het ontwikkelen van een bestemmingsplan met daarin de bestemming wonen, verplicht de Wet geluidhinder dus niet om de voorkeurswaarde uit de Wet geluidhinder te respecteren. Dit wil niet zeggen dat er geen geluidoverlast te verwachten is.

In de praktijk werd nog wel eens gebruik gemaakt van een “truc” met deze regel. Namelijk wanneer blijkt dat de geluidbelasting van een 50-kmweg boven de voorkeursgrenswaarde uitkomt, wordt er gekozen om de weg aan te merken als een 30-kmweg. Ondanks dat de belasting dan nog boven de 48 dB uitkomt, is er geen strijdigheid meer met de Wet geluidhinder. Op papier is dan het probleem opgelost. Echter, in de praktijk hebben de woningen nog steeds een hogere geluidbelasting.

De Raad van State heeft in dit soort situaties al meerdere keren aangegeven dat dit juridisch gezien vanuit de Wet geluidhinder klopt, echter op zo'n moment is zonder nader onderzoek en motivatie geen sprake van goede ruimtelijke ordening in het kader van de Wet ruimtelijke ordening. Kortom het zonder meer doorvoeren van een 30-kmregime voor een weg kan nog steeds leiden tot geluidsoverlast en kan in strijd zijn met een goede ruimtelijke ordening. (Afdeling bestuursrechtspraak, 3 september 2003, zaaknr. 200203751/1).

In veel situaties blijkt uit de resultaten echter dat door de lage verkeersintensiteit (met name in de nacht) er geen sprake is van een slecht akoestisch klimaat. Om dit bij elk plan in beeld te moeten brengen is erg omslachtig, terwijl in veel gevallen het resultaat zonder akoestisch onderzoek al duidelijk is. In hoofdzaak bepalen drie aspecten het geluidsniveau:

- het aantal motorvoertuigen op een weg;
- het type wegverharding;
- de afstand van de woningen tot de weg.

Het is dan ook logisch om aan de hand van deze gegevens te bepalen of gedetailleerd akoestisch onderzoek meerwaarde heeft. In de tabel in bijlage 13 is aangegeven wanneer er geen sprake meer is van een onacceptabel geluidsniveau (L_{den} minder dan 53 dB) bij een geluidgevoelig object. En er dus geen akoestisch onderzoek hoeft plaats te vinden.

Beleidsuitgangspunt:

De gemeente sluit 30-kmwegen uit van onderzoeks- en motivatieplicht als er bouwplannen zijn van geluidgevoelige bestemmingen op of buiten de afstanden genoemd in tabel in bijlage 13.

2.5. Cumulatie van geluid

In artikel 110f van de Wgh is opgenomen dat de geluidbelasting als gevolg van verschillende zones gecumuleerd moet worden indien het gebouw waarvoor een hogere grenswaarde wordt aangevraagd is gesitueerd in twee of meerdere zones. In de Wet geluidhinder is vastgelegd welke cumulatiemethode daarbij moet worden gehanteerd. Alleen kent de wet geen maximale ontheffingswaarden voor de gecumuleerde geluidbelasting.

Als de geluidsbron van hetzelfde soort is (wegverkeer met wegverkeer), dan is dat methodisch gezien eenvoudig. Wegverkeer en een andere geluidsoort (spoorweg of industrielawaai) vraagt methodisch gezien een ingewikkelder aanpak. Wanneer op een locatie inderdaad sprake is van cumulatie zal in de meeste situaties de gecumuleerde geluidbelasting enkele dB's hoger zijn dan de geluidbelasting als gevolg van de afzonderlijke geluidbronnen.

Omdat de Wet geluidhinder geen grenswaarden hanteert voor gecumuleerde geluidbelasting, kan de totale geluidbelasting hoger zijn dan de maximaal toegestane grenswaarde. De gemeente kan in haar gemeentelijk geluidbeleid wel vastleggen welke gecumuleerde geluidbelasting niet meer acceptabel is.

Ter bescherming van bewoners dient gekeken te worden naar de gecumuleerde geluidbelasting. Voor een optimale gevelisolatie wordt (waar relevant) de hogere gecumuleerde geluidbelasting gebruikt bij het dimensioneren van de gevelisolatie. Hierdoor kan het wettelijk vereiste binnenniveau van 33 dB gegarandeerd worden. Cumulatie heeft over het algemeen alleen betrekking op één gevel van de woning en niet op alle gevels rondom de woning.

Beleidsuitgangspunt:

Daar waar relevant wordt rekening gehouden met de gecumuleerde geluidbelasting.

2.6. Bron / overdracht / ontvanger

Het principe bron / overdracht / ontvanger is niet nieuw, dit is nog steeds het leidend principe in de Wet geluidhinder. Als er maatregelen moeten worden getroffen om de geluidbelasting te verminderen, zal er eerst moeten worden gekeken naar maatregelen aan de bron, dan in de overdracht en pas als laatste bij de ontvanger. De achterliggende gedachte van deze volgorde is een zo klein mogelijk gebied aan een hoog geluidniveau bloot te stellen. Dit leidt tot een efficiënt gebruik van de ruimte.

Desondanks is het vaak de praktijk dat relatief snel de oplossing wordt gezocht in maatregelen in de overdracht of bij de ontvanger. Voorbeelden zijn het plaatsen van geluidschermen (overdracht) of het isoleren van woningen (ontvanger). Vaak is het kostenaspect een leidende factor bij het treffen van maatregelen. De laatste jaren zijn er steeds betere mogelijkheden om maatregelen aan de bron te treffen, zoals de toepassing van stille wegdekken. Bronmaatregelen zijn in sommige gevallen ook wel degelijk goedkoper dan maatregelen in de overdracht of bij de ontvanger. Tevens zijn bronmaatregelen het meest effectief omdat de akoestische leefkwaliteit zowel binnen als buiten wordt verbeterd.

In de nieuwe Wet geluidhinder wordt sterker de nadruk gelegd op de doelmatigheid van maatregelen. Pas nadat duidelijk is dat de kosten van bron- of overdrachtsmaatregelen onacceptabel hoog zijn, kan een hogere grenswaarde worden vastgesteld. Doordat naast de financiële aspecten bij het beoordelen van een verzoek hogere grenswaarde ook rekening wordt gehouden met bezwaren van stedenbouwkundige, landschappelijke en verkeerskundige aard, wordt bij de toetsing een integrale afweging gemaakt. Voor de stedenbouwkundige, landschappelijke en verkeerskundige aspecten zie bijlage 14. Voor de financiële onderbouwing zie bijlage 15.

Beleidsuitgangspunt:

Als er maatregelen moeten worden getroffen om de geluidbelasting te verminderen geldt als afwegingskader: eerst kijken naar maatregelen aan de bron, dan maatregelen in de overdracht en pas als laatste maatregelen bij de ontvanger.

Bij het vaststellen van een hogere grenswaarde moet een integrale afweging worden gemaakt.

2.7. Geluid en gezondheid in relatie tot de onderzoeksplicht

De geluidnormen uit de Wet geluidhinder zijn oorspronkelijk gebaseerd op onderzoek naar hinderscores en de bijbehorende geluidniveaus. Hinder is een verzamelterm voor allerlei negatieve reacties op geluid, zoals ergernis, ontevredenheid, boosheid, teleurstelling en ongerustheid. Hinder wordt gemeten met behulp van een vragenlijst. Onderzoek wijst uit dat de mate waarin iemand zich gehinderd voelt door geluid nauw samen hangt met de blootstelling aan geluid. Daarnaast spelen natuurlijk ook individuele eigenschappen (zoals geluidgevoeligheid) een rol. Daarnaast kan geluid ook lichamelijke klachten, zoals slaapverstoring of een verhoogde bloeddruk veroorzaken. Naarmate de geluidbelasting hoger is, neemt het belang van een zorgvuldige afweging om een hogere grenswaarde toe te staan ook toe.

In opdracht van de ministeries van VWS en VROM is de Gezondheidseffectscreening (GES) Stad & Milieu ontwikkeld, een kwantitatieve methodiek om lokale gezondheidseffecten van stedelijke ontwikkelingsprojecten zichtbaar te maken. GES is een instrument waarmee beleidsvoornemens in een vroeg stadium kunnen worden gescreend op gezondheidseffecten. Het betreft beleidsvoornemens die in meer of mindere mate gezondheidsgevoelig zijn. Te denken valt hierbij aan verkeersbeleid en milieubeleid. Belangrijkste doel van GES is het mee laten wegen van gezondheidsbelangen in de besluitvorming en wel op een zodanige manier dat de beleidsmakers op het juiste moment de juiste informatie omtrent gezondheidseffecten in heldere taal onder ogen krijgen. Bij het opstellen van deze beleidsnotitie wordt het geluidonderdeel van het GES gebruikt om inzicht te krijgen in de akoestische leefkwaliteit (zie tabellen op de volgende bladzijde).

Duidelijk is dat het aantal (ernstig) gehinderden toeneemt, wanneer het geluidniveau toeneemt. De onderzoeksplicht naar maatregelen en de motivering om een hogere grenswaarde toe te staan, zullen uitgebreider zijn naar mate het geluidniveau hoger is en de akoestische leefkwaliteit slechter is. Een uitgebreidere tabel is opgenomen in bijlage 16.

Beleidsuitgangspunt:

De onderzoeksplicht naar maatregelen en de motivatie om een hogere grenswaarde toe te staan, zijn uitgebreider naarmate de geluidbelasting hoger is.

Wegverkeer:

Geluidbelasting (Lden in dB)	Ernstig gehinderde (%)	GES-kwalificatie	Onderzoeksplicht
< 43	0	Zeer goed	- geen onderzoek nodig
43 – 48	0 - 3	Goed	<i>zie hier boven</i>
48 – 53	3 - 5	Redelijk	- bronmaatregelen indien mogelijk - overdrachtsmaatregelen indien mogelijk - aandacht voor geluidluwe buitenruimte en gevel
53 – 58	5 - 9	Matig	- bronmaatregelen nadrukkelijk meewegen - overdrachtsmaatregelen indien mogelijk - aandacht voor geluid bij ontwerp - akoestisch onderzoek bij bouwvergunning - niet akoestische compensatie overwegen
58 – 63	9 - 14	Zeer matig	<i>zie hier boven</i>
63 – 68	14 - 21	Onvoldoende	- bronmaatregelen nadrukkelijk de voorkeur - overdrachtsmaatregelen nadrukkelijk meewegen - aandacht voor geluid bij ontwerp - akoestisch onderzoek bij bouwvergunning - niet akoestische compensatie beschrijven
68 – 73	21 - 31	Ruim onvoldoende	BOVEN WETTELIJK MAXIMUM
> 73	> 31	Zeer onvoldoende	BOVEN WETTELIJK MAXIMUM

Railverkeer:

Geluidbelasting (Lden in dB)	Ernstig gehinderde (%)	GES-kwalificatie	Onderzoeksplicht
< 48	< 1	Zeer goed	- geen onderzoek nodig
48 – 58	1 - 4	Goed	- <i>boven 55 dB akoestisch onderzoek bij bouwvergunning</i>
58 – 63	4 - 7	Vrij matig	- bronmaatregelen indien mogelijk - overdrachtsmaatregelen indien mogelijk - aandacht voor geluid bij ontwerp - akoestisch onderzoek bij bouwvergunning - niet akoestische compensatie overwegen
63 – 68	7 - 12	Onvoldoende	- bronmaatregelen nadrukkelijk de voorkeur - overdrachtsmaatregelen nadrukkelijk meewegen - aandacht voor geluid bij ontwerp - akoestisch onderzoek bij bouwvergunning - niet akoestische compensatie beschrijven
68 – 73	12 - 19	Ruim onvoldoende	ALLEEN MOGELIJK BIJ AANLEG NIEUWE SPOORLIJN - aandacht voor geluid bij ontwerp - bronmaatregelen nadrukkelijk de voorkeur - overdrachtsmaatregelen nadrukkelijk meewegen
> 73	> 19	Zeer onvoldoende	BOVEN WETTELIJK MAXIMUM

Industrie:

Geluidbelasting (L _{et} maai in dB(A))	Ernstig gehinderde (%)	GES-kwalificatie	Onderzoeksplicht
< 45	< 2	Zeer goed	- aanhouden VNG-richtlijn
45 – 50	2 - 4	Goed	<i>zie hier boven</i>
50 – 55	4-8	Vrij matig	- omgevingsgeluid mag niet toenemen
55 – 65	8-19	Zeer matig	- omgevingsgeluid mag niet toenemen - uitbereid onderzoeken
65 -70	19-26	Onvoldoende	BOVEN WETTELIJK MAXIMUM
>70	> 26	Ruim onvoldoende	BOVEN WETTELIJK MAXIMUM

2.8. Beleid met betrekking tot dove gevels en vliesgevels

Tot nu toe werd onder een 'dove gevel' een bouwkundige constructie zonder te openen delen en met een zekere geluidswering verstaan. Door een wetswijziging mag een dove gevel bij uitzondering ook te openen delen hebben, mits die delen niet direct grenzen aan een geluidgevoelige ruimte. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een nooduitgang. Een dove gevel wordt toegepast in een situatie waarin de geluidbelasting op die gevel de maximaal toegestane ontheffingswaarde te boven gaat. Het bevoegd gezag kan bouwen op die locatie toestaan mits er bijzondere geluidwerende voorzieningen als een dove gevel worden getroffen en aan de andere zijde van het gebouw een aanvaardbaar geluidsniveau heerst. Een vliesgevel is een soortgelijke constructie als dove gevels met dien verstande dat men spreekt over een vliesgevel wanneer de dove gevel transparant is uitgevoerd.

Bouwen op een locatie waar een dove of vliesgevel noodzakelijk is, betekent bouwen op een locatie waar de maximaal toegestane ontheffingswaarde wordt overschreden. De akoestische kwaliteit op deze locaties is volgens het GES ruim onvoldoende. De consequentie van een dove gevel of een vliesgevel is tevens dat de ruimte aan de buitenzijde van zo'n gevel niet als 'buitenruimte' (tuin, terras, balkon) kan worden aangemerkt. Ook ventilatieopeningen zijn niet toegestaan; ventilatie zal op een andere wijze moeten worden gerealiseerd. Voor de indeling en het gebruik van het gebouw geeft dit nogal wat beperkingen.

Beleidsuitgangspunt:

Het gebruik van de zogenaamde "dove gevels" en vliesgevels heeft niet de voorkeur van de gemeente.

2.9. Compensatie / geluidluwe zijde

Met compensatie wordt bedoeld "het verbeteren van een verminderde leefomgevingskwaliteit die is ontstaan als gevolg van een te hoge geluidbelasting". Bij compensatie kan onderscheid gemaakt worden tussen akoestische en niet-akoestische compensatie. Bij akoestische compensatie moet gedacht worden aan: slaapkamers, balkons en tuinen aan de achterkant (geluidluwe zijde) situeren. Wanneer de voorkeursgrenswaarde wordt overschreden, dient in eerste instantie gekeken te worden naar akoestische compensatie. Indien de woning beschikt over een buitenruimte, dan is deze bij voorkeur gelegen aan de geluidsluwe zijde.

Naast (of in plaats van) de akoestische compensatie kan eventueel worden gekozen voor niet-akoestische compensatie. Dit omvat alle factoren, die als positief element kunnen worden gezien in een omgeving, zoals een mooi uitzicht, veel groen, goed openbaar vervoer, winkels in de directe omgeving, enzovoort. Deze aspecten zijn soms zeer subjectief. Voor de motivering om een hoge geluidbelasting toe te staan, is het wel van belang om inzicht te krijgen in de niet-akoestische compensatie. De vraag, die gesteld kan worden is: *"Ondanks de hoge geluidbelasting wil men op deze locatie toch graag wonen / bouwen omdat"*

Beleidsuitgangspunt:

Bij overschrijding van de voorkeursgrenswaarde wordt gekeken naar akoestische compensatie. Niet-akoestische compensatie kan een extra motief zijn om een hogere grenswaarde toe te staan.